

VLAAMSE RAAD VOOR WETENSCHAPSBELEID

ADVIES BETREFFENDE HET VOORONTWERP VAN
DECREET TOT OPRICHTING VAN HET VLAAMS INSTITUUT VOOR
DE BEVORDERING VAN HET WETENSCHAPPELIJK-TECHNOLOGISCH
ONDERZOEK IN DE INDUSTRIE, HET I.W.T.

ADVIES BETREFFENDE HET VOORONTWERP VAN DECREET TOT OPRICHTING VAN HET
VLAAMS INSTITUUT VOOR DE BEVORDERING VAN HET WETENSCHAPPELIJK-TECHNOLOGISCH
ONDERZOEK IN DE INDUSTRIE, HET I.W.T.

INLEIDING.

Met dit voorontwerp van decreet komt de Executieve tegemoet aan het advies van de VRWB, waarbij wordt aanbevolen een autonome Vlaamse instelling op te richten, die de taken van het nationale IWONL met betrekking tot precompetitieve onderzoekdossiers, ingediend door in Vlaanderen gevestigde industrieën, kan overnemen.

Het voorontwerp van decreet voorziet voor het op te richten Instituut echter veel ruimere taken dan deze voordien waargenomen door het IWONL. Naast evaluatie en beheer van de precompetitieve dossiers, TAD- en SB-diensten, wordt aan het nieuwe Vlaamse Instituut beslissings- of adviesbevoegdheid toevertrouwd voor prototype-dossiers, voor industriegebonden initiatieven van de leden van de Vlaamse Executieve, alsook het opvolgen van Vlaamse deelname aan internationale programma's en het toekennen van navorsingsbeurzen. Bovendien wordt in het Instituut een wetenschappelijk-ondersteunende service-functie naar de KMO's toe ingebed. Het op te richten Instituut neemt dus taken/bevoegdheden over die voor de Staatshervorming toevertrouwd waren aan het IWONL, aan de dienst Prototypes en aan de DPWB. Ook de taken van VLIWO worden overgenomen door het op te richten Instituut.

Met de oprichting van het Instituut komt men tegemoet aan de wens alle industriële steun langs één loket te verlenen en creëert men de structuur om de bevoegdheden en middelen die overgedragen werden bij de Staatshervorming daadwerkelijk uit te oefenen en te beheren.

OPMERKINGEN BIJ DE ARTIKELEN.

Art. 3. Men bedoelt waarschijnlijk art. 6, afdeling VI, punt 4.

Art. 4. Het artikel vermeldt niet bij welke instantie bezwaar kan ingediend worden; volgens de memorie van toelichting is dit bij de voorzitter.

Bij het bepalen van de regels en de modaliteiten van de financiering van een onderzoeksproject, vraagt de VRWB de Vlaamse Executieve aandacht te hebben voor de problematiek van de overheadkosten in de universitaire instellingen.

Art. 5. In tegenstelling met de geest van het ontwerp worden in de 1e alinea uitsluitend adviezen voorzien voor initiatieven afkomstig van de Gemeenschapsminister bevoegd voor Economie; het is aangewezen de adviesfunctie te voorzien voor alle initiatieven van gemeenschapsministers met industriële component. Het spreekt van zelf dat bedoelde adviesfunctie enkel kan betrekking hebben op de evaluatie van projecten, ingediend in het kader van concrete initiatieven van Vlaamse Gemeenschapsministers.

Er dient hierbij uitdrukkelijk te worden opgemerkt dat het daarentegen tot de expliciete opdrachten van de VRWB behoort om advies uit te brengen over alle initiatieven van de leden van de Vlaamse Executieve op het niveau van het wetenschapsbeleid. Bovendien kan de Raad zelf voorstellen formuleren m.b.t. beleidsinitiatieven.

3e §: de betekenis van een verhaalrecht tegen een advies is nogal onduidelijk, men kan slechts een verhaalrecht hebben tegen een beslissing. Beter zou zijn dat de aanvrager van een project na inzage van het wetenschappelijk advies verdedigingsrecht behoudt bij de Minister bevoegd voor de financiering van project of programma.

Art. 7. De functie van KMO's uit 3e § moet in 2e §.

Art. 9. § 1: Zoals het artikel geformuleerd is, kunnen leden van de Raad voor Bestuur voor willekeurige termijnen worden benoemd met maximum duur van 6 jaar. Is het niet aangewezen het artikel als volgt te formuleren :

"De Voorzitter en de leden van de Raad van Bestuur worden normaal benoemd voor de duur van zes jaar."

Voorziet men dat de voorzitter, verder bepaald als een voltijdse functie, niet herbenoembaar is ? Dit is niet duidelijk in de tekst, noch in de memorie voor toelichting, noch in de commentaar. Opteert men voor periodische hernieuwingsimpulsen dan lijkt het aangewezen de voorzitter om de 6 jaar te vervangen.

Art.10. § 2: Het hier reeds vermelde Directiecomité wordt pas bepaald in art.13.

§ 3: Het samenstellen van de colleges van deskundigen is een normale bevoegdheid van de Raad van Bestuur.

Art.15. § 1: De directeur-generaal wordt benoemd door de Vlaamse Executieve voor een normale periode van 6 jaar, hij is in principe herbenoembaar. Wordt hier de deur niet opengezet voor een politiek spoil-systeem. Zou het niet voorzichtiger zijn het artikel als volgt te formuleren :

"Behoudens leeftijdsbegrenzungen wordt de directeur-generaal normaal benoemd voor een periode van 6 jaar. Op het einde van zijn mandaat wordt de wijze waarop hij zich van zijn taak gekweten heeft, geëvalueerd door de Raad van Bestuur die zijn herbenoeming kan voorstellen. Dit advies is bindend voor de Executieve."

Art.16. § 2: De directeur-generaal wordt belast met het uitwerken van initiatieven; in de commentaar bij art. 3 wordt gesteld dat het Instituut geen initiatief recht heeft.

Art.17. § 2: analoge opmerking als bij art 15 § 1;

§ 3: In een autonoom Instituut behoort de benoeming en vervanging van het personeel (ook de opdrachthouders), met uitzondering van de

twee topfuncties (Voorzitter en Directeur-generaal), tot de bevoegdheid van de Raad van Bestuur.

Art.19. Het schorsen en ontslaan dient te gebeuren volgens de normale wettelijke procedures.

Art.20. Het zou logischer zijn dat de Raad van Bestuur de bevoegdheid heeft jaarlijks zijn personeelsformatie door de Executieve (of de voogdijminister) te laten goedkeuren.

Art.22. De commissaris en de afgevaardigde van financiën hebben veto-recht tegen beslissingen. De Executieve heeft slechts 20 dagen om over het veto te beslissen. Is het niet aangewezen de commissaris en de afgevaardigde te laten rapporteren aan respectievelijk de Minister bevoegd voor het industriegebonden onderzoek en de Minister van Financiën ?

Art.23. Het is een inbreuk op de autonomie van het Instituut dat de Executieve het personeel aanwerft in plaats van de Raad van Bestuur.

Het is duidelijk dat er bij de opstartfase aanwervingen moeten kunnen gebeuren, buiten de statutaire bepalingen.

COMMENTAAR BIJ DE MEMORIE VAN TOELICHTING.

Blz. 3, 1e regel : Het I.W.T. is een instantie die opgericht wordt door de Vlaamse Executieve onder voogdij van de Gemeenschapsminister van Economie. Een juistere en meer logische formulering is: "onder de voogdij van de Gemeenschapsminister bevoegd voor het industriegebonden onderzoek".

Blz. 9, midden : Het is aangewezen de voorziene stuurgroep niet te uitgebreid te maken om efficiënt te kunnen "sturen". Beter is een beperkte stuurgroep, maar wel een uitgebreid adviescomité.

Blz. 9, voorlaatste alinea : Is het normaal dat de voogdijminister het beheer heeft over het personeel en de uitrusting?

Blz. 10 : 2e alinea, de formulering:"... mits toestemming ...", is te zwaar uitgedrukt. Wel moet de voogdijminister via de regeringscommissaris nagaan of de opdrachten die aan het Instituut gegeven worden, kaderen in de algemene opdracht van het Instituut en of de middelen voldoende zijn om de opdracht naar behoren te vervullen.

COMMENTAAR BIJ DE COMMENTAAR OP DE ARTIKELEN.

Blz. 10 laatste alinea : Is er een verschil tussen voogdij en exclusieve voogdij.

Om bijkomende loketten te vermijden, is het wenselijk dat alle Gemeenschapsministers gebruik maken van het I.W.T. voor de evaluatie van onderzoeksvoorstellen ingediend in het kader van impulsprogramma's e.d.

De laatste zin dient te beginnen met: "De voogdijminister dient via de regeringscommissaris na te gaan ..."

Blz. 11 art. 3, laatste alinea : In plaats van de negatieve formulering is een positieve formulering nl. "Het Instituut kan nieuwe initiatieven aan de voogdijminister voorstellen" meer aangewezen.

Algemene opmerking.

De selectie van kandidaten voor specialisatiebeurzen, voorheen toevertrouwd aan het IWONL, wordt volgens het voorontwerp van decreet niet overgedragen.

ADVIES.

De Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid brengt een gunstig advies uit betreffende de volgende elementen :

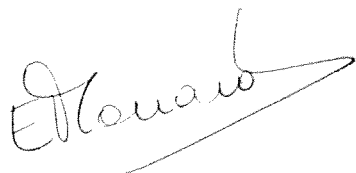
1. de oprichting van een autonoom Instituut met beslissingsbevoegdheid voor de financiering na evaluatie van projecten aangevraagd door de industrie en met een adviesfunctie voor projecten voorgesteld in het kader van wetenschappelijke-technologische initiatieven van leden van de Executieve. Deze autonomie moet binnen een goedgekeurde begroting en personeelsformatie ook het autonome beheer van het personeel en de uitrusting omvatten.
2. het behoud van één loket voor alle projecten met industriële component ingeschreven op begrotingen van de diverse ministers van de Executieve. Het is dan ook wenselijk dat alle projecten ingediend in het kader van een ministrieel initiatief voor evaluatie aan het Instituut worden voorgelegd.
3. de concentratie in één Instituut van deskundigheid op het vlak van evaluatie van industrieel O & O (Onderzoek en Ontwikkeling).
4. de openheid van de voorgestelde procedure en het verhaalrecht op basis van gestaafde elementen. Verhaalrecht kan echter alleen tegen een beslissing en niet tegen een advies. Het verhaalrecht tegen beslissingen van het Instituut moet evenwel ingediend worden bij de Voorzitter en niet bij de voogdijminister. De Raad van Bestuur dient een duidelijke procedure voor het verhaalrecht vast te leggen.
5. de creatie van een afdeling met dienstverlenende opdracht binnen het Instituut en de taken die voor deze afdeling worden voorzien.
6. de samenstelling van de Raad van Bestuur en de directieorganen.
7. dat de bestuurlijke voogdij berust bij de Minister bevoegd voor het industriegebonden onderzoek.
8. met de aanstelling van een commissaris en een afgevaardigde van financiën.

De Raad wenst de volgende opmerkingen te maken:

1. Binnen zijn opdracht en binnen de begroting zou het Instituut autonoom initiatieven moeten kunnen nemen en uitwerken.
2. Het Instituut moet eveneens de mogelijkheid hebben om op eigen initiatief uitgaande van de verworven deskundigheid voorstellen uit te werken en voor goedkeuring voor te leggen aan de voogdijminister, zonder dat daarbij afbreuk wordt gedaan aan de opdrachten van de VRWB.

Het spreekt voor zich dat het hier bedoelde initiatiefrecht dient geplaatst te worden binnen het gestructureerd overleg met de Diensten Staf Beleid van de diverse administratieve departementen.
3. De adviesfunctie voorzien in art. 5, 3e alinea, punt 2, in het bijzonder wat betreft de evaluatie, wordt bij voorkeur uitgebreid naar initiatieven met industriële component afkomstig van alle ministers van de Vlaamse Executieve.
Mogelijke aanvragers in het kader van deze projecten moeten inzage krijgen van de elementen waarop het advies is gesteund en verdedigingsrecht behouden bij de beslissende minister.
4. De voorgelegde tekst is onduidelijk betreffende de normale duur van een bestuursmandaat.
5. Bij een dubbele top, met een voltijdse Voorzitter en Directeur-generaal, is het aangewezen de bevoegdheden duidelijk af te lijnen.
6. Alhoewel een periodische evaluatie van de directeur-generaal en de opdrachthouders aangewezen is, moeten deze voor hun herbenoeming beschermd worden tegen politieke willekeur.
7. Het benoemen en het tijdelijk vervangen van het personeel (m.i.v. de opdrachthouders) van het I.W.T., met uitzondering van de Voorzitter en de Directeur-generaal, behoren tot de bevoegdheid van de Raad van Bestuur.
8. Het is aangewezen de commissaris te laten rapporteren aan de voogdijminister en de afgevaardigde van financiën aan de Minister van Financiën.
9. Wat betreft de dienstverlenende functie wordt het opportuun geacht onderscheid te maken tussen een efficiënte stuurgroep en een uitgebreid adviescomité.
10. Wanneer andere gemeenschapsministers dan de voogdijminister gebruik wensen te maken van het Instituut voor de evaluatie van projecten ter uitvoering van programma's door hen voorgesteld en gefinancierd, moet dit kunnen zonder dat de voogdijminister hiervoor zijn toestemming dient te geven.
11. Indien de voogdijminister bepaalde projecten wenst te financieren waarover het Instituut in zijn autonome functie een negatieve beslissing heeft genomen, moeten deze buiten de begroting van het Instituut gefinancierd worden.

12. In verband met de toekomst van de specialisatiebeurzen wordt duidelijkheid gevraagd.
13. Er wordt herinnerd aan de aanbeveling in het vroegere VRWB-advies betreffende het beleid en de beleidstructuren inzake het industrieel onderzoek in Vlaanderen (21 september 1989), waarbij gesteld wordt dat voor de evaluatie van precompetitieve-onderzoekdossiers en van de prototype-dossiers afzonderlijke evaluatiecriteria dienen gehanteerd te worden.
14. Er dient over gewaakt dat er voor dezelfde onderneming geen overlapping is met overheidssteun in een ander kader, bv. investeringssteun,...
15. Het is belangrijk dat de Raad van Bestuur opdracht krijgt om criteria uit te werken betreffende de valorisatie, de vergoeding van know-how en de eigendomsrechten van de resultaten van het door de Vlaamse Overheid gesteund onderzoek.
16. Tenslotte wordt er gesuggereerd om bij de inleidende bepalingen van het voorontwerp van decreet de belangrijkste begrippen - zoals industrieel en landbouwkundig basisonderzoek, prototype, wetenschappelijk-technologisch aspecten,.. - te definiëren om mogelijke verwarring te vermijden.

Dr. ir. Elisabeth MONARD
Secretaris VRWB

Prof. dr. ir. Jef ROOS
Voorzitter VRWB